

***WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W PUBLICZNYM GIMNAZJUM
W JODŁOWNIKU***

SPIS TREŚCI

- I. Wstęp.
- II. Podstawa prawna.
- III. Cele ogólne programu.
- IV. Obszary działania i cele szczegółowe.
- V. Metody i formy oddziaływań.
- VI. Spodziewane efekty.
- VII. Plan realizacji.
- VIII. Ewaluacja.

I. WSTĘP

Reforma systemu oświaty postawiła przed współczesną szkołą nowe wyzwania; jednym z podstawowych zadań jest dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz przygotowanie do świadomego planowania przyszłej drogi zawodowej.

Pomoc w wyborze zawodu jest długim skomplikowanym procesem, nie jest to jednorazowy akt, ale ciąg decyzji, proces kolejnych przybliżeń, który zaczyna się we wczesnym dzieciństwie i trwa przez całe życie człowieka.

Pierwszą najważniejszą decyzją zawodową musi podjąć uczeń, który kończy gimnazjum. To właśnie gimnazjum ma doprowadzić do wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia. Na tym etapie uczeń powinien spróbować „dopasować się do zawodu”. Z dotychczasowych doświadczeń wiemy, że jest to zadanie trudne, wymagające zaangażowania wychowawców, nauczycieli, pedagogów, uczniów i ich rodziców.

Stając przed trudną decyzją zawodową młodzież zmuszona jest zastanowić się nad sobą i swoją przyszłością. Młody człowiek próbuje odpowiedzieć sobie na niełatwe pytania: jaki jestem, do czego się nadaję, co robić dalej, jak wykorzystać swoje zdolności, jakie mam szanse na otrzymanie pracy. Są to pytania, z którymi często sobie nie radzi. Trudność podjęcia decyzji zawodowej wynika również z tego, że najczęściej zainteresowania w tym wieku są jeszcze zmienne.

Z drugiej strony wciąż istniejący na rynku pracy problem bezrobocia i wciąż rosnące tempo życia sprawia, iż boimy się przypadkowych wyborów, zarówno ze względów ekonomicznych (koszty edukacji i przekwalifikowania) jak i wysokich kosztów emocjonalnych (frustracja, niezadowolenie, poczucie braku sensu istnienia).

Poza tym uczniowie są bezradni, niedoinformowani, niewiele wiedzą na temat rynku pracy, zawodów, szkół, egzaminów. Nie wiedzą jakie mają przeciwwskazania do wykonywania zawodów, jakie są strategie podejmowania decyzji zawodowych. Niektórzy z nich boją się bezrobocia i tego, że nawet jeśli zdobędą pracę, to nie będą mieli zagwarantowanych godziwych zarobków.

Te i inne przesłanki powodują, że zachodzi potrzeba udzielania profesjonalnej pomocy w tym zakresie uczniom i ich rodzicom.

II. PODSTAWA PRAWNA

1. **Ustawa z dnia 7 września 1991r.** o systemie oświaty wraz z późniejszymi zmianami.
2. **Rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych z dnia 12.02.2002r.** (Dz. U. 2002r Nr 15 poz. 142).
3. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11 grudnia 2002r.** w sprawie szczególnych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2003r. nr 5, poz.46).
4. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001r.** w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96 oraz z 2003 r. Nr 146, poz. 1416).
5. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 lutego 2004 r.** w sprawie

warunków i trybu przyjmowania do publicznych przedszkoli i szkół oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. Nr 26, poz. 232).

6. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 17 listopada 2010r.** w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz.1487).

III. CELE OGÓLNE PROGRAMU

1. Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego – kontynuacja nauki w szkole ponadgimnazjalnej.
2. Wyzwalanie własnej aktywności ucznia w kierunku samopoznania, odkrywanie zainteresowań, uzdolnień, rozpoznawanie swego usposobienia i temperamentu pod kątem predyspozycji do wykonywania różnych zawodów.
3. Rozwijanie umiejętności samooceny i możliwości wykorzystania tej umiejętności.
4. Wskazanie i zrozumienie znaczenia stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymaganiami do pracy w konkretnym zawodzie.
5. Wyposażenie uczniów w wiedzę o interesujących ich zawodach, o czynnościach i warunkach pracy dla konkretnego zawodu.
6. Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, mocnych i słabych stron.
7. Kształtowanie umiejętności sprawnego komunikowania się, współpracy w grupie i autoprezentacji.
8. Wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez wyłonienie pozytywnych stron osobowości.
9. Rozwijanie świadomości zawodowej.
10. Zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa, systemami naboru do szkół ponadgimnazjalnych.
11. Wskazanie dróg dalszego kształcenia.

IV. OBSZARY DZIAŁANIA I CELE SZCZEGÓLWE

1. W zakresie pracy z młodzieżą:
 - ✓ odkrywanie swoich zainteresowań, umiejętności, uzdolnień, poznanie swego temperamentu
 - ✓ kształcenie umiejętności analizy mocnych i słabych stron swojej osobowości
 - ✓ analiza swojego stanu zdrowia pod kątem predyspozycji do wykonywania poszczególnych zawodów
 - ✓ rozwijanie umiejętności efektywnego komunikowania się
 - ✓ rozwijanie umiejętności pracy zespołowej
 - ✓ rozwijanie umiejętności autoprezentacji
 - ✓ wzmocnienie poczucia własnej wartości
 - ✓ wyzwalanie swego wewnętrznego potencjału
 - ✓ konfrontacja samooceny z wymaganiami szkół i zawodów
 - ✓ poznanie specyfiki wykonywania poszczególnych zawodów

- ✓ poznanie definicji związanych z rynkiem pracy oraz zasad jego funkcjonowania
 - ✓ zapoznanie się ze specyfiką rynku pracy w regionie
 - ✓ rozszerzenie zasobu informacji na temat sposób poszukiwania pracy
 - ✓ zdobycie umiejętności przygotowywania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy
 - ✓ poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego
 - ✓ zapoznanie się z ofertą edukacyjną regionu
 - ✓ poznanie zasad rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych
 - ✓ planowanie własnego rozwoju
2. W zakresie współpracy z nauczycielami:
- ✓ uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej
 - ✓ rozpoznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy
 - ✓ nakreślenie kierunku pracy z młodzieżą i rodzicami
3. W zakresie pracy z rodzicami:
- ✓ doskonalenie umiejętności wychowawczych
 - ✓ zwiększenie kompetencji w zakresie pomocy dzieciom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu
 - ✓ aktywne włączenie się w proces doradztwa zawodowego dla swych dzieci

V. METODY I FORMY ODDZIAŁYWAŃ

1. Realizowanie tematyki z zakresu: pojęcie zawodu, kwalifikacje zawodowe, rodzaje zawodów, na zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach prowadzonych z uczniami.
3. Współpraca z instytucjami: PP-P, szkołami ponadgimnazjalnymi, urzędami pracy.
4. Wycieczki zawodoznawcze do szkół ponadgimnazjalnych – korzystanie z oferty „Dni otwarte szkoły”.
5. Angażowanie młodzieży do umiejętnego spędzania czasu wolnego (koła zainteresowań, zajęcia sportowe, artystyczne).
6. Organizowanie spotkań dla rodziców i uczniów z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych.
7. Organizowanie na lekcjach wychowawczych spotkań z osobami wykonującymi różne zawody;
8. Prowadzenie zajęć warsztatowych, których celem będzie określenie predyspozycji uczniów na podstawie uzdolnień, zainteresowań, cech usposobienia i temperamentu;
9. Prowadzenie zajęć warsztatowych, których celem będzie określenie propozycji dalszej drogi kształcenia;
10. Wykorzystywanie ankiet, kwestionariuszy podczas zajęć klasowych.
11. Opracowywanie i wykorzystanie scenariuszy lekcji wychowawczych.
12. Opracowanie informacji o możliwościach pogłębienia wiedzy dotyczącej wyboru zawodu i sytuacji na rynku pracy - prezentacja w gablocie szkolnej;
13. Opracowanie informacji o strukturze szkolnictwa ponadgimnazjalnego - prezentacja w gablocie szkolnej;
14. Gromadzenie materiałów dotyczących zakresu doradztwa w bibliotece szkolnej.

15. Wyposażenie uczniów w umiejętności sporządzania dokumentów określonych procedurą ubiegania się o pracę, a w tym zakresie m.in. przeprowadzenie z uczniami ćwiczeń w pisaniu dokumentów;
16. Prezentowanie w gablocie szkolnej informacji, zestawień statystycznych i danych dotyczących zmian na rynku pracy.
17. Zapewnienie możliwości korzystania z Internetu w bibliotece szkolnej.
Przydatne strony:
 - www.informator.kuratorium.krakow.pl
 - www.ore.edu.pl(podstawa programowa)
 - www.ohpdlaszkoly.pl(opisy i filmy o zawodach)
 - www.koweziu.edu.pl (kwalifikacje, program nauczania, przewodnik po zawodach)
 - www.euroguidance.pl
 - www.wybieramzawod.pl
 - www.pociagdokariery.pl
13. Umieszczenie na stronie internetowej szkoły zakładki dotyczącej doradztwa zawodowego.
14. Dyrektor Zespołu wyznacza nauczyciela, który planuje i realizuje zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, a w szczególności:
 - 1) systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
 - 2) gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
 - 3) koordynuje działalność informacyjno-doradczą prowadzoną przez gimnazjum;
 - 4) współpracuje z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
 - 5) wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

VI. SPODZIEWANE EFEKTY

Uczniowie:

1. Znają czynniki niezbędne do podjęcia prawidłowej decyzji o wyborze zawodu.
2. Znają swoje zainteresowania, uzdolnienia, cechy temperamentu i charakteru oraz inne predyspozycje do wykonywania zawodów.
3. Orientują się w strukturze szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz znają kryteria przyjęć do szkół ponadgimnazjalnych.
15. Posiadają informacje o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.
16. Potrafią wymienić podstawowe grupy zawodów oraz scharakteryzować wybrany zawód.
17. Wiedzą, gdzie szukać pomocy w razie trudności z wyborem zawodu i szkoły.
18. Świadomie i odpowiedzialnie podejmują decyzję związaną z wyborem zawodu.
19. Potrafią kompletować niezbędną dokumentację.

VII. PLAN REALIZACJI

L. p.	PRZEDSIĘWZIĘCIE	FORMA REALIZACJI	OSOBA ODPOWIEDZIALNA	UCZESTNICZY
1.	Zapoznanie Rady Pedagogicznej z programem szkolnego doradztwa zawodowego.	prelekcja na zebraniu rady pedagogicznej	zespół ds. doradztwa zawodowego	rada pedagogiczna
2.	Zapoznanie rodziców z programem szkolnego doradztwa zawodowego.	prelekcja na spotkaniu z rodzicami	zespół ds. doradztwa zawodowego	rodzice
Moduł I – Samopoznanie i doskonalenie siebie UCZEŃ POZNAJE SIEBIE I DOSKONALI SWOJĄ OSOBOWOŚĆ				
1.	Poznaję siebie – moje mocne i słabe strony.	zajęcia z wychowawcą	nauczyciele wychowawcy	uczniowie klas I -II
2.	Poznaję siebie – mój temperament.	zajęcia z wychowawcą	nauczyciele wychowawcy	uczniowie klas I -II
3.	Poznaję siebie – moje zainteresowania.	zajęcia z wychowawcą	nauczyciele wychowawcy	uczniowie klas I -II
4.	Poznaję siebie – moje uzdolnienia.	zajęcia z wychowawcą	nauczyciele wychowawcy	uczniowie klas I -II
5.	Poznaję siebie – moje cechy charakteru.	zajęcia z wychowawcą	nauczyciele wychowawcy	uczniowie klas I -II
6.	Moje zdrowie – moja przyszłość.	zajęcia z wychowawcą	nauczyciele wychowawcy	uczniowie klas I -II
7.	Efektywne komunikowanie się.	lekcje wychowania do życia w rodzinie	nauczyciel WDŻ	uczniowie klas I
8.	Kształtowanie umiejętności współpracy w grupie i autoprezentacji.	projekty edukacyjne	opiekunowie projektów	uczniowie klas I -II
9.	Wzmacnianie poczucia własnej wartości.	zajęcia z wychowawcą	nauczyciele wychowawcy	uczniowie klas I -III

10.	Określenie predyspozycji uczniów na podstawie uzdolnień, zainteresowań, cech usposobienia i temperamentu;	zajęcia warsztatowe prowadzone przez MCIZ w Nowym Sączu	wychowawcy, zespół ds. doradztwa zawodowego	uczniowie klas III
Moduł II – Świat zawodów UCZEŃ POZNAJE ZAWODY				
1.	Od czego powinien zależeć wybór zawodu?	zajęcia z wychowawcą	nauczyciel wychowawca	uczniowie klas II -III
2.	Poznajemy zawody.	zajęcia z wychowawcą lekcje przedmiotowe spotkania z ciekawymi ludźmi	nauczyciel wychowawca, nauczyciele przedmiotów zespół ds. doradztwa zawodowego	uczniowie klas II -III
3.	Sposoby poszukiwania pracy.	lekcje wiedzy o społeczeństwie	nauczyciel WOS -u	uczniowie klas II -III
4.	Dokumenty wymagane przez pracodawców od osób poszukujących pracy – CV, list motywacyjny.	lekcje wiedzy o społeczeństwie	nauczyciel WOS -u	uczniowie klas II
5.	Pisanie CV i listu motywacyjnego.	lekcje języka polskiego	nauczyciel języka polskiego	uczniowie klas II
Moduł III – Podejmowanie decyzji UCZEŃ WYBIERA SZKOŁĘ I ZAWÓD				
1.	Struktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego.	zajęcia z wychowawcą, prelekcja na spotkaniu z rodzicami	wychowawcy	uczniowie klas III rodzice
2.	Zasady rekrutacji.	zajęcia z wychowawcą, prelekcja na spotkaniu z rodzicami	wychowawcy	uczniowie klas III rodzice
3.	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych.	wycieczki do szkół	wychowawcy	uczniowie klas III

4.	Udział w „Dniach otwartych” szkół ponadgimnazjalnych.	wycieczki do szkół	wychowawcy	uczniowie klas III
5.	Udział w „Festiwalu zawodów”.	Wycieczka	wychowawcy	uczniowie klas III
6.	Wykonanie gazetki ściennej na temat oferty edukacyjnej regionu.	zajęcia z wychowawcą, prelekcja na spotkaniu z rodzicami	wychowawcy	uczniowie klas III rodzice
7.	Informacja o strukturze szkolnictwa ponadgimnazjalnego	gablota ścienna	zespół ds. doradztwa zawodowego	uczniowie klas III
8.	Określenie propozycji dalszej drogi kształcenia na podstawie uzdolnień, zainteresowań, cech usposobienia i temperamentu;	zajęcia warsztatowe prowadzone przez MCIZ w Nowym Sączu	wychowawcy, zespół ds. doradztwa zawodowego	uczniowie klas III

VIII. EWALUACJA

DZIAŁANIE	TERMIN
Propozycje uczniów dotyczące wyboru przyszłej szkoły.	maj każdego roku szkolnego
Losy absolwentów opracowane na podstawie list uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych.	październik każdego roku szkolnego
Ankieta oceniająca przydatność zajęć z zakresu doradztwa zawodowego przeprowadzona wśród uczniów	czerwiec każdego roku szkolnego